

O ratolestech vinné révy

j+s 2. 5. 2021

Hospodine, hned po ránu chceme slyšet o tvém milosrdenství – proto jsme se sešli, vždyť doufáme v tebe. Často si na nás políčí úklady a pokušení: vysvobod' nás, prosíme, a ukaž nám cestu, po níž máme jít. K tobě pozvedáme svou duši, ty jsi náš Bůh. (Volně podle Ž 143)

Pane, přicházíme, abychom zmlkli a naslouchali tvému slovu. Je to pro nás příležitost, abychom se na chvíli odpoutali od svých běžných starostí a pracovních povinností a abychom unikli úzkosti, která nás zaplavuje. A taky abychom se osvobodili od ctižádosti, která umí být silnější než všechna naše předsevzetí.

Přinášíme s sebou všechno, co nás trápí, a doufáme ve tvou pomoc. Tak prosíme pomoz, abychom se vnitřně ztišili a soustředili a abychom se díky slovu tvé milosti změnili. Společně tě prosíme: Pane, smiluj se, amen.

Deuteronomium 4,32-40: Jen se ptej na dřívější časy, které byly před tebou, od chvíle, kdy Bůh stvořil na zemi člověka. Ptej se od jednoho konce nebes ke druhému, zda se stala tak veliká věc anebo bylo o něčem takovém slýcháno. Zdali kdy slyšel lid Boha mluvícího zprostředku ohně, jako jsi slyšel ty, a zůstal naživu, anebo zdali se pokusil nějaký bůh přijít a vzít pronárod zprostředku jiného pronároda zkouškami, znameními, zázraky a bojem, pevnou rukou a vztaženou paží, velkými hroznými činy, jak to vše s vámi učinil Hospodin, váš Bůh, v Egyptě tobě před očima. Tobě bylo odhaleno poznání, že Hospodin je Bůh; kromě něho není žádný jiný. Z nebe ti dal slyšet svůj hlas, aby tě napomenul, na zemi ti dal spatřit svůj veliký oheň a jeho slova jsi slyšel zprostředku ohně. Protože miloval tvé otce, vyvolil po nich i jejich potomstvo a tebe vyvedl svou velikou mocí z Egypta, aby před tebou vyhnal pronárody větší a zdatnější, než jsi ty, a přivedl tě do jejich země a dal ti ji do dědictví, jak tomu je dnes. Proto poznej dnes a vezmi si k srdci, že Hospodin je Bůh nahoře na nebesích i dole na zemi; žádný jiný není. Dbej na jeho nařízení a příkazy, které ti dnes udílím, aby se vedlo dobře tobě i tvým synům po tobě a abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti pro všechny dny dává Hospodin, tvůj Bůh.

Jan 15, 1-8: „Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce. Vy jste již čistí pro slovo, které jsem k vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li při mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic. Kdo nezůstane ve mně, bude vyvržen ven jako ratolest a uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí. Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám. Tím bude oslaven můj Otec, když ponese hojné ovoce a budete mými učedníky.

Při čtení knížky nebo sledování filmu člověka zaujme ledacos, ale nejvíc nakonec asi to, co s vámi nějak souvisí a co se vás nějak dotýká: máte třeba podobné zážitky jako některá z postav, řešíte podobné trable nebo byste to naopak dělali úplně jinak... Podobně asi čteme i Bibli a dopřejme si i dnes otázku, kde se v tom líčení vlastně poznáme.

„Já jsem pravý vinný kmen,“ říká Ježíš, „můj Otec je vinař a vy jste ratolesti.“ Říká to učedníkům v dlouhé řeči, kdy se s nimi loučí, a tématem té řeči je, jak to bude, až tu s námi Ježíš nebude (tedy po Velikonocích). Určitě nezůstaneme opuštění, protože nám bude nablízku Přímluvce neboli Duch svatý neboli Bůh sám. Což znamená, že to, co přinesl lidem Ježíš, teď už bude na nás, ale nebude to v naší režii, v tom se na Boha můžeme spolehnout.

To se psalo v předchozí kapitole Janova evangelia a teď k tomu dostáváme další upřesnění, co to pro nás bude znamenat. K tomu, že jsme ratolesti vinného kmene, by se dalo říct mnohé, tak si všimněme pro dnešek aspoň tří témat.

Téma první: čištění

Vinná réva je k něčemu, jen když ji vinař čistí. To je přesně to, co Bůh-vinař dělá. Takové čištění nebývá bezbolestné, ale bez něj to nejde. Takže prožíváme-li něco, co bolí, možná se jednou ukáže, že to k něčemu bylo dobré. Zkusme tedy i v bolestných prožitcích to dobré hledat (a nepoddávat se sebelítosti či vzteku).

Révu ovšem může poškodit taky mráz, vítr, vandalové, nemoc, škůdci... Zkrátka ne všechno, co se stane, je vinařovo čištění a nejde

všechno označit ani za „zkoušku“. Když byl Boží lid v otroctví, nebyla to žádná zkouška, nýbrž něco nepatřičného, z čeho jim Bůh pomohl ven.

Tu a tam někdo při pohledu na nějaké trápení poznamená, že to možná přišlo jako trest za něco: nevím, ale v tom, co tu Ježíš povídá, je řeč o čištění (kvůli lepšímu ovoci), ale za nic tu révu Bůh netrestá.

Téma druhé: Zůstaňme

„Otec-vinař révu čistí, ale vy,“ povídá Ježíš, „vy už čistí jste.“ Tak my už čistí jsme. To však není vlastnost, kterou by se dalo chlubit, a už vůbec ne trvalá (vypustíte-li děti na rozbahněné hřiště, velmi názorně vám to předvedou, a taky byly zprvu čisté). Člověka nedělá čistým to, co dělá nebo říká. Člověka nedělá čistým ani to, že nic nedělá, aby se neumazal. Člověka dělá čistým naslouchání: „Vy už jste čistí, a sice pro slovo, které jsem vám řekl,“ zní ta Ježíšova věta.

Slovem, které nás očišťuje, se tu míní Ježíšův příběh – na počátku bylo slovo a to slovo bylo Bůh a stalo se tělem. Takhle začíná Janovo evangelium a později dodá, že Ježíš přišel proto, aby nám přinesl věčný život. Apoštol Pavel to říká taky, jen jinými slovy: že Ježíš přišel proto, aby nám přinesl Boží milost – tedy to, že nás Bůh přijímá, ať se považujeme za čisté nebo za nečisté.

„Tak v tom Božím přijetí zůstaňte,“ říká Ježíš. Nemíní se tím jen myšlenky (třeba to, jakými slovy vyznáme svou víru) a nemíní se tím ani jenom to, co a jak budeme nebo nebudeme dělat. Zůstaňte v té Boží lásce, co jsem vám ji přinesl (a ta láska ve vás). Otec-vinař révu čistí, ale vy už díky té lásce – a jen díky ní – čistí jste, tak v tom zůstaňte.

Téma třetí: soud

Ratolesti nemohou nést ovoce bez kmene, ze kterého rostou, a Otec-vinař je čistí a nepotřebné odřezává (ty pak končí v ohni). Už jsme z Bible zvyklí na četné obrazy ohně, v němž skončí odsouzení, ale tady je k tomu pozoruhodný detail. Vinař odřezává uschlé a nanicovaté větve, které nenesou žádné ovoce. Ne že přijde až na konec a zpětně zhodnotí, zač která větev stála, ale průběžně odsekává ty, co už jsou k ničemu.

Tahle myšlenka je Janovu evangeliu drahá, však to tam Ježíš párkrát říká: že kdo věří (kdo je spojen s kmenem a jeho mízou), ten není souzen, zatímco ten, kdo nevěří (kdo nezůstává v Boží lásce a milosti), ten už je odsouzen.

Ježíš přišel kvůli tomu, aby nám přinesl věčný život. Anebo Boží milost. Boží přijetí a odpouštějící lásku. Kdo k tomu zůstane navázán, ponese ovoce (ted' je to na nás, ale není to v naší režii, v tom je na Boha spolehnutí). Kdo o to nestojí, už o sobě rozhodl. Ale jestli v Ježíšově slovu a ve vlivu Boží lásky zůstanete, dobře uděláte a naplníte tím to, k čemu vás Bůh pozval.

Dopřál jsi nám, Bože život: dej abychom jej moudře naplnili.

Dal jsi nám lásku: dej aby nesla své ovoce.

Dal jsi nám svůj pokoj, abychom žili ve společenství a v přátelství: pomoz nám k tomu, abychom i my sami byli tvůrci pokoje.

Dal jsi nám víru, abychom mohli žít plně a pravdivě; přidej nám, prosíme, i odvahu uvádět ji ve známost.

Tvůj syn přišel proto, aby nás vysvobodil z moci zla: přijmi náš dík a naše dobrořečení. Jeho slovy se společně modlíme: Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva, navěky. Amen.

Těžko říct, jaké dny nás čekají: ale ať vám v nich určitě neschází Kristova milost, vždyť bez ní by náš život stál pevně leda tak jako dům na písku.

Těžko říct, čeho se kdy lekne a co nás rozesmútní: ať vás při tom vždycky podrží Boží láska, díky které nejsme sami ani ve smutku a trápeních.

Těžko říct, jaké úkoly nás kde čekají, kdo nás bude potřebovat a co je třeba udělat: ať vás vždycky vede přítomnost Ducha svatého - abyste neklesali pod tíhou zbytečných úkolů ani neúnosných břemen, ale abyste poznali a našli, co je dobré, Bohu milé, dokonalé, a obnovili tím svou mysl. Amen.